

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Управління навчальними закладами

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Ступінь вищої освіти:	<i>магістр</i>
Галузі знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 "Менеджмент"

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради
І.А.П. Солоненко
(протокол № *А* від «*29.08*» 2021 р.)
Ректор
І.А.П. Солоненко
(наказ № *1008* від «*29.08*» 2021 р.)

Мелітополь, 2021

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми
«Управління навчальними закладами»

Гарант освітньої програми
(Наказ № від р.)

Данилова О.А.

Завідувач випускової кафедри

Павленко О.М.

Голова Вченої ради факультету

Бельчев П.В.

Начальник навчального відділу

Сопіна Я.В.

Голова науково-методичної
ради університету

Мілько Н.Є.

Голова комісії Вченої ради МДПУ
імені Богдана Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм спеціальностей

Сегеда Н.А.

ПЕРЕДМОВА

Склад групи розробників :

1. Ярова Л. Г., кандидат економічних наук, доцент
2. Петренко В. А., кандидат економічних наук, доцент
3. Дядечко С. Ю., кандидат економічних наук, доцент
4. Данилова О. А., кандидат економічних наук, старший викладач
5. Шапурова Олена Олександрівна, директор ДВНЗ «Мелітопольський промислово-економічний коледж»
6. Коваленко О.В., здобувач освітньої програми «Управління навчальними закладами»

Рецензії відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Кудріна Ольга Юріївна – проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, доктор економічних наук, професор (м. Суми, Україна)

Гарант освітньої програми

Данилова О.А., к.е.н., ст. викладач

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 р.	
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	2019 р. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 959. [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf]	
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	31.08.2018 р. протокол №1	28.05.2020 р. протокол №17
Підпис гаранта		
ПІБ гаранта ОП	Данилова О.А.	Данилова О.А.

**1. Профіль освітньо-професійної програми
«Менеджмент підприємств і організацій»**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки Кафедра управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Обмеження щодо форм навчання	Відсутні
Освітня кваліфікація	Магістр менеджменту
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність - 073 Менеджмент ОПП «Управління навчальними закладами»
Передумови	Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «спеціаліст», у тому числі за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)
Мова(и) викладання	українська
Наявність акредитації	Акредитована Державною акредитаційною комісією Навчально-методичного центру з питань якості освіти МОН України. Протокол № 122 від 5 липня 2016 р.
Рівень програми	НРК України – 7, QF ENEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://mdpu.org.ua/osvita/osvitni-programi-ta-yih-profil/
2 Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	

Обсяг освітньої програми у ЄКТС	Обсяг освітньої програми магістра: Освітньо-професійна програма 90 кредитів ЄКТС, Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти
3. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих менеджерів, які володіють фундаментальними знаннями, практичними навичками, вміннями застосовувати певні концепції, теорії та методи щодо управління навчальними закладами.	
4. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<p>Об'єкт вивчення: управління організаціями та їх підрозділами.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; - концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; - функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті. <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); - методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо). - методи менеджменту (адміністративні,

	<p>економічні, соціально-психологічні, технологічні);</p> <p>- технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо).</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Програма освітньо-професійна прикладна.</p> <p>Структура програма передбачає оволодіння спеціальними знаннями і вміннями з управління функціональними підсистемами та елементами внутрішнього середовища навчальних закладів на всіх стадіях життєвого циклу. Уміння володіти інструментарієм, методикою розробки стратегії розвитку навчального закладу та набуття практичних вмінь та навичок щодо використання концепцій менеджменту у діяльності навчальних закладів.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Професійна спрямованість програми підготовки фахівців з менеджменту, що забезпечує формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, які реалізуються в процесі управління навчальними закладами.</p> <p>Ключові слова: менеджмент, менеджмент організацій, навчальний заклад, стратегічне управління.</p>
Особливості програми	<p>Формування фахівців з управління навчальними закладами з новим перспективним способом мислення, здатних не лише застосовувати існуючі методи менеджменту та адміністрування, але й розробляти нові на базі сучасних наукових досягнень, проводити дослідження та здійснювати інновації за невизначеності умов і вимог.</p> <p>Програма передбачає обов'язковою умовою проходження виробничої практики на провідних підприємствах, установах та організаціях (у сфері освіти та виробництва).</p>
5. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Te)</p>

xt) випускники можуть працювати за такими професіями:

1210.1 Директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.).

1210.1 Директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.).

1210.1 Директор навчально-виховного закладу (середньої загальноосвітньої школи, спеціалізованої школи, гімназії, інтернату і т. ін.).

1210.1 Директор курсів підвищення кваліфікації.

1210.1 Директор позашкільного закладу.

1210.1 Директор дошкільного виховного закладу.

1210.1 Директор навчально-виробничого комбінату.

1210.1 Директор навчального (навчально-тренувального) центру.

1210.1 Директор навчального пункту.

1210.1 Директор школи (вищої спортивної майстерності, спеціалізованої дитяче-юнацької, спортивно-технічної і т. ін.).

1210.1 Директор філіалу.

1210.1 Начальник училища.

1210.1 Начальник курсів підвищення кваліфікації.

1210.1 Начальник навчального (навчально-тренувального) центру.

1210.1 Начальник школи (вищої льотної підготовки, морехідної, навчальницького складу, технічної).

1210.1 Начальник філіалу.

1229.4 Декан.

1229.4 Завідувач аспірантури (інтернатури, ординатури).

1229.4 Завідувач бази навчально-наукової.

1229.4 Завідувач дитячого садка (дитячих ясел, ясел, садка).

1229.4 Завідувач кабінету навчального.

1229.4 Завідувач кафедри.

1229.4 Завідувач курсів.

1229.4 Завідувач лабораторії (освіта).

1229.4 Завідувач позашкільного закладу.

1229.4 Завідувач практики (виробничої, навчальної).

	<p>1229.4 Керівник студентського проектно-конструкторського (дослідного) бюро.</p> <p>1229.4 Начальник навчального пункту.</p> <p>1229.6 Завідувач відділення (декан) у коледжі.</p> <p>1229.7 Завідувач відділення (заочного, підготовчого та ін.).</p> <p>1229.7 Завідувач відділу.</p> <p>1229.7 Завідувач пункту (навчально-консультаційного, навчального та ін.).</p>
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
6. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні проводяться в малих групах, поширеними є кейс-метод, ситуаційні завдання, тренінги, дискусії, ділові ігри, робота в міні-іграх, підготовка презентацій з використання сучасних професійних програмних засобів, обмін досвідом.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усіма видами аудиторної та позааудиторної (самостійної) навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального матеріалу з освітньої програми: поточний контроль, модульний, підсумковий контроль, письмові та усні экзамени, тестування, реферати, презентації, проходження виробничої практики. Система оцінювання базується на принципах об'єктивності, академічної доброчесності, прозорості та адаптації до загальноєвропейських вимог. Передбачено можливості апеляції.
7. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

	<p>ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);</p> <p>ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;</p> <p>ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);</p> <p>ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);</p> <p>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;</p> <p>ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;</p> <p>ФК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;</p> <p>ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;</p> <p>ФК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;</p> <p>ФК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;</p> <p>ФК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;</p> <p>ФК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.</p> <p>ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;</p> <p>ФК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.</p>
<p align="center">8. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	
<p>P1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;</p>	

- P2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- P3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;
- P4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
- P5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- P6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- P7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- P8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
- P9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;
- P10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- P11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.
- P12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
- P13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

9. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми включає навчальні корпуси, гуртожитки, пункти харчування, мультимедійне обладнання, точки безкоштовного доступу до мережі Інтернет, спортивні зали, тощо, у відповідності до вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. №

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідає технологічним вимогам ліцензійних умов щодо цього виду діяльності. В університеті працює веб-сайт, на якому розміщена інформація про його діяльність, освітні програми, робочі програми навчальних дисциплін, інформація щодо вступу, вартості навчання, інформація для здобувачів вищої освіти, новини та наукова діяльність. Працює бібліотека. Діє дистанційна освітня платформа. Навчально-методичне забезпечення включає освітні програми, навчальні плани, навчально-методичне забезпечення кожного освітнього компоненту.
10. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здобувачі вищої освіти мають можливість в закладах освіти-партнерах проходити окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.
Міжнародна кредитна мобільність	Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливо за умови володіння іноземцем українською мовою на рівні, достатньому для засвоєння знань. Протокол АК № 117 від 30 червня 2015 р. (наказ МОН України від 03.07.2015 №1683-л)

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ОК-01	Управління проектами	3	Залік
ОК-02	Наукові дослідження в галузі	3	Залік
ОК-03	Філософія науки	3	Екзамен
ОК-04	Охорона праці в галузі	3	Екзамен
ОК-05	Школотознавство	6	Екзамен
ОК-06	Ділове адміністрування	20	Екзамен, залік
ОК-07	Менеджмент і маркетинг в освіті	6	Екзамен
ОК-08	Бюджетна система	3	Екзамен
ОК-09	Іноземна мова для академічного спілкування	4	Екзамен
ОК-10	Виробнича практика (з фаху)	9	Залік
	Атестація (підготовка та захист кваліфікаційної роботи)	6	
Усього за обов'язковими компонентами		66	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ВК-01	Публічне адміністрування	4	Залік
ВК-02	Адміністративний менеджмент	4	Залік
ВК-03	Тайм менеджмент	4	Залік
ВК-04	Кадровий менеджмент	4	Залік
ВК-05	Етика ділового спілкування	4	Залік
ВК-06	Сучасні освітні технології	4	Залік
Усього за вибілковими компонентами		24	
Загальна кількість		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ

3. **Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти**

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері менеджменту, задачі або проблеми в сфері менеджменту, що потребує здійснення досліджень та/або інновацій і характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК-01	ОК-02	ОК-03	ОК-04	ОК-05	ОК-06	ОК-07	ОК-08	ОК-09	ОК-10
ЗК1	+	+	+							
ЗК2					+	+	+			
ЗК3	+				+	+	+	+		+
ЗК4	+				+	+	+	+		+
ЗК5						+			+	
ЗК6				+	+	+	+	+		+
ЗК7										
ФК1		+	+	+	+		+			
ФК2					+	+	+	+		+
ФК3						+				+
ФК4										
ФК5	+				+	+	+			
ФК6			+							+
ФК7	+				+		+			
ФК8			+		+	+	+	+		+
ФК09		+	+	+	+	+	+	+		+
ФК10					+		+			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання компонентами освітньої програми

	ОК-01	ОК-02	ОК-03	ОК-04	ОК-05	ОК-06	ОК-07	ОК-08	ОК-09	ОК-10
P1		+	+							
P2					+		+			
P3	+									
P4	+									
P5						+		+		
P6				+	+		+			
P7						+				
P8	+									
P9									+	
P10			+							+
P11						+				+
P12					+		+			
P13						+		+		+

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького функціонує система забезпечення якості вищої освіти, яка діє згідно низки положень (<https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiyashho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-zorganizatsiyi-osvitnogo-p/>), та передбачає здійснення таких заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>.
5. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 959. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf>.